Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1712

Vragen van het lid **Kuiken** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie over *het rapport van het College van de Rechten voor de Mens over de situatie in Heumensoord* (ingezonden 11 februari 2016).

Antwoord van Staatssecretaris **Dijkhoff** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 2 maart 2016).

Vraag 1
Bent u bekend met het rapport van het College van de Rechten van de Mens (CRM) over de zorgelijke situatie in de Nijmeegse opvang Heumensoord?[1]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Bent u van mening dat er extra aandacht moet komen voor de bescherming van kwetsbare asielzoekers in Heumensoord, zoals lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders (lhbt'ers), vrouwen en kinderen? Zo ja, op welke manier wilt u hier vorm aan geven?

Antwoord 2
Discriminatie en bedreigingen, in welke vorm dan ook, worden binnen de opvang niet getolereerd. Dit geldt niet alleen in geval van discriminatie van LHBT's, maar bijvoorbeeld ook als christenen of anderen vanwege hun geloof of politieke overtuiging worden gediscrimineerd of lastig gevallen. Als je in Nederland asiel aanvraagt heb je je te houden aan de Nederlandse regelgeving en aan de Nederlandse normen en waarden. Conform mijn toezegging tijdens het algemeen overleg op 19 januari jl. zal uw Kamer uiterlijk in maart 2016 worden geïnformeerd over de aangescherpte aanpak van overlastgevende en criminele asielzoekers. Hierbij zal het geheel aan van mogelijke maatregelen inzichtelijk worden gemaakt. Daarnaast is het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) met diverse partijen in gesprek over extra inzet op voorlichting aan bewoners over de Nederlandse wetgeving en onze normen en waarden, ook in de noodopvanglocaties. Het COA organiseert hiertoe op

[1] http://www.volkskrant.nl/binnenland/rapport-opvang-heumensoord-leidt-tot-stress-slapeloosheid-en-depressieve-klachten~a4241476/

ah-tk-20152016-1712
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2016

1 maart, in samenspraak met de ministeries van V&J en OCW, een studiemiddag voor relevante partijen, waaronder diverse belangenorganisaties voor LHBT's.
Meer specifiek ten aanzien van Heumensoord is er op 8 januari jl. overleg geweest op de locatie Heumensoord tussen belangenverenigingen voor LHBT's, de gemeente en het COA. Op Heumensoord is een COA contactpersoon aangesteld als aanspreekpunt voor LHBT-belangenorganisaties.

Vraag 3
Deelt u de mening dat er gestreefd moet worden naar meer kleinschalige locaties, met als doel betere waarborging van privacy, veiligheid en gezondheid van de asielzoekers?

Antwoord 3
Ik wil een stabiele opvangsituatie creëren, waarbij er structureel voldoende bedden beschikbaar zijn. In het tussen Rijk en gemeenten gesloten bestuursakkoord is hiertoe onder meer afgesproken dat wordt gezocht naar een goede mix tussen groot- en kleinschalige opvang al naar gelang draagkracht en draagvlak. Het uitgangspunt bij deze locaties is dat aspecten zoals privacy, veiligheid en gezondheid gewaarborgd zijn, of het nu gaat om kleine, middelgrote of grotere locaties van het COA.

Vraag 4
Kunt u vertellen wat er momenteel gedaan wordt om verveling van de asielzoekers in Heumensoord tegen te gaan, gezien het feit dat dit vaak hand in hand gaat met depressieve klachten?

Vraag 5
Deelt u de mening dat, ondanks het feit dat het gaat om een noodoplossing, schadelijke effecten voor de gezondheid van de asielzoekers, stress, slapeloosheid en depressiviteit onacceptabel zijn?

Antwoord 4 en 5
Het COA biedt kwalitatief goede opvang, met als uitgangspunt dat asielzoekers gedurende hun asielprocedure een veilig onderkomen hebben. De uitdaging om dit te blijven realiseren was gedurende de hoge instroom groot voor het COA. In Heumensoord hebben betrokken partijen als COA, de gemeenten Nijmegen en Heumen, Vluchtelingenwerk Nederland en Defensie er alles aangedaan om na de snelle totstandkoming van deze noodopvanglocatie de omstandigheden snel te verbeteren.
Zoals ook in de aanbevelingen van het College voor de Rechten van de Mens (CRM) is aangegeven, doet het COA al het mogelijke om rekening te houden met ieders behoefte. Zo is er in ruime mate beveiliging op de locatie aanwezig en zijn de openingstijden van de gemeenschappelijke ruimten verruimd naar 02.00 uur, zodat er minder geluidsoverlast op de kamers is. Om het gevoel van onveiligheid onder de bewoners weg te nemen is sinds kort in de nacht niet alleen de beveiliging aanwezig, maar ook op elk paviljoen een COA-medewerker. Zo'n 200 vrijwilligers worden ingezet voor dagbestedingsactiviteiten, zoals hardlopen, oriëntatie cursus Nederlands, voorstellingen, bibliotheek en andere sport- en spelactiviteiten. Er zijn gemiddeld zo'n 150 activiteiten per week. Verder gaan sinds 11 januari alle kinderen naar school.
Helaas kan dit niet voorkomen dat asielzoekers onzekerheid en stress kunnen ervaren gedurende de asielprocedure en de daarmee samenhangende onzekerheid over hun toekomst. Dit kan zich echter op alle locaties voordoen.

Vraag 6
Herkent u de klachten van het CRM over de heersende onduidelijkheid over de asielprocedure? Bent u bereid om daar opnieuw actie op te ondernemen en het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) handvatten te bieden om beter te kunnen voldoen aan de informatiebehoefte?

Antwoord 6
Asielzoekers krijgen bij aankomst een brief waarin de verwachtingen over het verloop en duur van de procedure uiteen wordt gezet. Gedurende de procedure hebben asielzoekers recht op juridische bijstand en met vragen

over de procedure kunnen ze tevens bij Vluchtelingenwerk Nederland terecht. Ik herken de opmerking over de heersende onduidelijkheid over de asielprocedure dan ook niet. Uiteraard willen asielzoekers zo snel mogelijk weten of ze in Nederland mogen blijven of niet, maar dat staat los van eventuele onduidelijkheid over de asielprocedure.

Vraag 7
Bent u bereid om de aanbevelingen die door het CRM zijn gedaan integraal over te nemen en door te voeren? Zo ja, kunt u de Kamer hierover informeren?

Antwoord 7
Ik vind het belangrijk dat organisaties zoals het CRM en de Nationale ombudsman kritisch meekijken en ik zal de aanbevelingen bestuderen om te bezien wat we hiervan kunnen leren. Ik heb in dit kader ook de Inspectie Veiligheid en Justitie gevraagd om onderzoek te doen naar (nood)opvanglocaties en de eventuele risico's die daar voor bewoners bij kunnen komen kijken. Een eerste rapport daarover heeft uw Kamer van mij ontvangen.
Het COA spreekt voorts voortdurend met bewoners en andere partijen over voorstellen voor verbetering. Ik merk ook op dat het COA al veel inspanningen heeft gepleegd om de leefbaarheid op Heumensoord te verbeteren, zoals ook door CRM en NO wordt erkend. Het COA zal hier de komende tijd verder aan werken, tot de sluiting van Heumensoord op 1 juni.